

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra NYTAARSNAT

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 45.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-grundtvig02val-shoot-idm139691387208432/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

NYTAARSNAT.

Om de Forhold, hvorunder dette mærkelige lille Skrift blev til, har Grundtvig som gammel fortalt følgende i Kirke-Spejl, hvormed man kan sammenligne Slutningen af det ovenfor Side 29 — 31 anførte Brudstykke af en Optegnelse om Efteraaret 1810:

»Jeg husker godt endnu, hvordan det begynde, thi jeg sad en Aften alene og læste i Kotzebues Historie af Prøjsen, som var den nyeste over dette Land, og som jeg, skjønt jeg dybt foragtede Navnet, mente som Lærer i Historien af Pligt at maatte benytte; men jeg var ikke kommen længere end til det trettedende Aarhundrede, da de tyske Riddere indtog og med Sværdet kristnede Prøjsen, thi her havde Kotzebue plantet en af sine Giftblomsier under, hvad han kaldte »det visne Kors»; og derved løb det mig koldt ned ad Ryggen, saa at jeg ikke blot smed Bogen fra mig, men sprang op som greben af en mægtig Aend, der kaldte mig til Reformator. Derpaa fulgt et Par Maaneder af stolt men stille Sværmeri, hvori jeg første Gang siden min Barndom for Alvor læste Bibelen, især Profeterne, Luthers og Kingos Salmer, bad og grublede over, hvordan en Reformation, især med Pen og Blæk, i vore Dage lod sig udføre. »Nyaars-Nat« er i Læseverdenen det eneste Spor af dette Sværmer-Liv, thi det endtes pludselig, da jeg med eet blev sønderknust ved de Spørgsmaal: Er Du selv en Kristen? og har du dine Synders Forladelse? — Samvittigheds-Spørgsmaal, der faldt mig som Stene, ja, som Klipper paa Hjærtet. Da lukkede jeg alle Bøgerne, lod alle stolte Planer fare og skyndte mig hjem til min gamle Fader, som havde nedlagt Embedet, da man den Gang, langt fra at gjøre Ære ad Jubellærere, ej engang vilde lade ham faa sin Søn til Kapellan, fordi der var ledige Kapellaner i Stiftet.

Det var efter dette Besøg i Hjemmet, at Grundtvig Nytaarsaften underskrev Fortalen til sin lille Bog. Nærmere Oplysning findes i Holger Begtrup's »N. F. S. Grundtvigs kristelige Opvækkelse i Vinteren 1810—11« (København 1899).